

رسائل

مجالس الاحباب مهمانیه

نوشته عبدالفتاح موسوی مراغه‌ای

به کوشش ایرج افشار*

چکیده

مجالس الاحباب که عنوان دیگر آن مهمانیه است، رساله‌ای است از عبدالفتاح موسوی مراغه‌ای، از دانشوران و شعرای دوره قاجار. وی در این رساله، امور متعلقه به مهمانی و میزبانی و طریقه ضیافت رفتن را، که در محافل کرام و اعزّه عراق و خراسان و آذربایجان و اکثر بلاد ایران دیده، شنیده و آزموده است، در یک مقدمه، هفت مجلس و خاتمه، بیان کرده. از فواید اخّص این رساله، اصطلاحات مربوط به طبخ و سفره و اغذیه است. دستنویس مورد استفاده در تحریر و تصحیح رساله، از مجموعه‌ای است که در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران نگهداری می‌شود و از نسخ خطی اهدایی محمد باقر ترقی به کتابخانه مذکور است.

یادداشت

ا ب ي ن م ال ه ه م ا ر ر ر ال ه ال ر ن ال ر ه ه
ا
ر ا ه ا ل ا ا ط م ال ه ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا

*. استاد پیشین دانشگاه.

ا ا ر ا ا ا ه ا م ا ر ر ا ع م ال ا ا
 ا ت ق ا ا ي ر ا ا ا م ا ت ا ي ل م ا ه ت
 ع ر ا ر ا م ا ا ي ر ا ي ا ا
 م ا ه ا ي ر ا م ه ا ي ن م ال ا ا ل ط م ا م ا ت

 ا ا م ال ا ت ن ا ل الل ت ه ع ا ت
 ر ه ر ا ا ل ا ا ا ت ا ا
 ا ا ي ا م ال ا ط م ا ر ه ر ا ي ه ا ه ر ت ا
 ا م ا ي ا ه ر ا
 ت ل م ال ا م ا ي ر م ا ا ر م ا م ا ه م ا م ا ت
 ا ل ه ه ر م ا ا ت ل ا ي ر ا رساله نزهه الا روح
 ه ر ا ت ا ي ه ت ا ا ي ر ا ر ا ن ا ي ن ا ه
 ا ا ي ر ا م ا ع ا ر
 ت ا ه ا ا ا ت ا ه ا ل ا ي ا ا ه ا
 ا ا ه ا ا ا م ا ه ا ي ر ت ا ا ت ه ا م ا ل ي ر ه
 ا ل ي ر
 ا ي ن م ال ع ه ا ر ا ا ت ع ه ا م ا ر ق ر ب ه ع
 ا ه ن ر ر ا ي ن ع ه م ت ا م ا ر ا م ا ق ر ا ت ع
 ر ت ه ا
 ا ي ن ع ه ا م ا ي ن م ا
 مجالس الاحباب
 نزهه الا روح
 منظمه حکایت منصور حلچ بین م ا م
 ع ي م ا ت ا ا ا

 ا ا ي م ا ا ا ر م ا ر ا م ا ت ت ا
 ا م ا ر ا م ا ع ا م ا ع ا م ا ت ن م ا
 ل ر ا
 ا ي ر ا م

[من]

بسم الله الرحمن الرحيم

تن ل ما هر ن ن تن ل هر ما
ال ل العا ه ما ما هر ما عده را
[ ] تريرا ترا ما رة ماته ا تعا ا اها
ر ا ا هري اه ما ما لري اتا ا اها
ا ا ا ا عاء [ ] ا ا ا ا ا ا ا را
راتما عا تا ا ا هر ما ره ره
ما ي ما ل رر را ا ا هه تما ره
ا ا ا ا ما تون ا اه ترير ي ترير
تا ا ا طرا ي به هه ١١ هالر ا عا^٢
ا ا طرا ال رتار
[ ] لير^٣ ا ا ط ال ر
تع اه ا ا ا ا ا هتار رير هي
ه ال ر ر ر
ا ر ما ل رير ايماه
ر تال عر ل را تا

١. اصل: الشركا جزوعا.

٢. دو آیه را به هم ممزوج کرده است.

٣. اصل: + بر.

۱. اصل: + مرضی اریاب فتنه. ۲. اصل: جلجباب.

طرا هار ر این عر ر را را مایما
 اما
 رهتر هاره تا ریمه ا را ها مایته
 اما این تاتا ای ها اع لی
 ا راته ماتن ی ر ما هما ای
 لها را اما را هر رهع اتعای ما لیه
 ا ا عر عر هر ر را ع ر ن
 ا را را ماه اه
 ا رمه تا اما ده ماطتعیه ا ارع
 اته ها ه اما ایمه ها لذت ا
 ا ر را مال رار^a [اتما ده اه [ر] عده عده
 ا ای ها ته ما ر ا را را را ره
 اتا اه ی اما ماره
 اما ای ا ای ل اها
 را تا ر راته ما عر ترا هما
 هریه ریما عا اته ای یه را
 ده ده هار ع ر
 ما طیه تیما هه را ا لذت الع
 اما اما اما ده اما اما
 ماعه ما ر را ا ا ریما عبدالفتاح الموسوی
 المراغه ای ماتن ای ع عای ماراین ه هد طلا
 برا هاین رته ده ما رته ا ا ا
 مار مار ه ماله^b [ما ا تعمه ما ری
 ما تنه ه را راء عرا را مایما ار
 ایرا ی را ته ر تل [ ] ه را اما
 ال ال ا

لَا اَيْنِ مَالَهُ [ا] عَرَفَ اَنْ هَذَا
تَرِيهُ هُدُوْرٌ رَّمَاهُ اَعْمَالَهُ
اَذَهُ تَرَةُ مَالٍ [ا] هُمْ جَلَسُ الْأَحَبَابُ^۱ رَأَيْنَهُ
مَقْدَمَهُ مَالٌ تَلَى مَالَهُ مَاهِمَ طَ
جَلَسُ اُولٌ تَرَى تَرِيهُ رُعَاءُ مَالٍ اَيْ تَرَقَهُ
جَلَسُ دُوِيمٌ [ا] مَاتَرَى مَاهِمَ
جَلَسُ سِيْمٌ عَمَانٌ
جَلَسُ چَهَارَمٌ رَّوَانٌ يَأْمَانٌ

مجلس اول

در رغبت و تحریض بر دعوت^[۴] مهمان و اجابت آن
ای عایار اما تر اماهرا تر
پا اما پیه بین اما اما اما

عَزِيز ملکوتی
الله اکرم امداد و امداد
رایا امداد و امداد
و رایا امداد و امداد
کمال امداد و امداد

٢. اصل: تحریص.

۱. اصل: کذا، مجالس الاحباب درست است.

۳. کذا، شاید: اقسام.

ا تamar a mātē^a yāmān mātē rīyē
 ا را hēr tā bētē hētē hā a lūtā
 a hātē hā rāmā hā mā mā
 a tē rāmā mā
 hā hē hē rāmā mā rīyē
 a hā mā rūhē rāl rā mā mā
 a nātā [b] rātē hētē hē māl
 yā mātē a rātā rāmā mā
 rāl rātā tē rīyē hē
 a hēr māl a alān māyā yā yā
 a hēr tāzā a a a a rīyā mā
 mātē mātē tā yā mār yā hā
 a n mā yā yā māl
 a tē a hē a mār rāmā mā
 a tē tē hē mā rā
 a yān rā u māl yā a a yā tā a
 hētē rā u māl rā yā mātē yā tā
 rāmā hē rā yāin hē yālāh
 a a^a mātē n rā rāmā n rā
 rārā rātē hān a a tē rā a rā
 rā yā hātē tē rāmā mā
 a a a mā mātē a tā a hē mā yā
 a [a] rīyā a a rā
 rā hātē mā yā yā hē mā
 a a a a rā yā mā yāin māl

۱. اصل: خواسته.

ر رعا ماه مارا ما عالما ما
بن الـ عـ رـ اـ هـ اـ نـ رـ عـ رـ تـ هـ قـ بن
تـ يـ اـ لـ يـ لـ مـ اـ مـ عـ الـ تـ هـ مـ اـ تـ هـ مـ رـ اـ مـ يـ
رـ يـ مـ اـ مـ هـ مـ اـ تـ هـ مـ اـ مـ اـ يـ نـ رـ رـ [b]

اعزه

ایـ نـ تـ تـ مـ اـ مـ هـ مـ مـ اـ مـ يـ مـ يـ هـ
رـ تـ ا~ ا~ ا~ ا~ ا~ ا~ رـ هـ تـ بـ اـ تـ هـ
اـ رـ ا~ نـ رـ يـ اـ يـ ا~ ا~ ا~ هـ تـ رـ يـ تـ هـ
مـ ا~ هـ ا~ نـ تـ هـ رـ هـ مـ ا~ مـ ا~ هـ رـ ا~
الـ تـ مـ ا~ هـ مـ ا~ تـ يـ هـ رـ ا~ الـ ا~ رـ مـ ا~ نـ ا~ تـ هـ
الـ عـ الـ هـ ا~ ا~ ا~ مـ ا~ مـ هـ

عزیز عرشی

اـ هـ رـ ا~ ا~ هـ ا~ رـ ا~ عـ رـ ا~ نـ رـ بـ تـ
تـ ا~ عـ الـ تـ ا~ ا~ ا~ تـ ا~ ا~ مـ الـ رـ يـ مـ
ا~ ا~ هـ م~ ا~ ا~ ا~ ا~ ا~ ر~ هـ م~ ا~ ا~
[ ] ا~ ا~ هـ ر~ ا~ ا~ ا~ ا~ ا~ ا~ ا~ ا~ هـ ا~ هـ
ا~
مـ ا~ نـ ر~ ا~
تـ هـ ا~ هـ
ا~ ا~ ر~ ع~ [a] تـ ا~ ا~ ا~ ا~ ا~ ا~ ا~ ا~
يـ هـ ا~
رـ يـ م~ ال~ ا~ ر~ ط~ ر~ ا~ ا~ ا~ ا~ ا~ ا~
عـ رـ يـ ا~ تـ ر~ ر~ ع~ ر~ م~ ر~ ه~ م~ ا~ تـ ه~
ط~ ر~ ه~ ا~ ر~ ت~ ت~ ه~ م~ ال~ ع~

۱. اصل: باستق (اصلاح شد به مناسبت شهد فایقی).

ه را ر ن ا ر ماه ه
 ر ا ره ا ر طر ا بین ه ۱۱۱
 ماعر اتا ي ا ترا ر ما ه تطرة ال ن
 ت ه هاراه ع ا ما ي الع ماه ا تا ا
 عر ا ما ه ما ر ع ما ه ما بین ا ا ا
 ع ر ا بین ا ا ه بین ه ت را ا
 ا ا ا ما ر ما ما ریا ا ت ه لعا [b] [ایما
 ا ا ا ما ه ر ما ال ه لعا [b] [ایما
 بین ا ری ه ر ما بین ا بین ه ت ماتن ما

مکالمه تشويقيه

ا بین ت ال ا ا ماع ما ال ال تا
 ال ع ه ما ه ما تها بای ا به مع
 ماع ت ری ال ه را تر ما ما ری ه
 ا ا ر بین ال ه ه بای ریما ه
 ا بین ا ا ا ال ا ا ه
 بای ما ال ا ا ما ه ا

عزيز علوی

ما ه ما ا ا ا بای ا ترا ما
 ال رین ما ما ر تر ع ال رة عه
 له ال ت ال ا ری بین رای ما بین ر ماع
 ا ه ماع ال ان ال ان الترین ما ال ه را
 ع عال ة ال ا ا ا مار ه ن ت ه باط باع ا ری
 مار ا [a] [ا بای بای بین ع عال ة ا ما بای ما
 ا ا قا بین ر ما بین ما ری ر ا بین ما
 بای ه ما ر

ا ا تا ل ال ر ر
 مار [ر] ا هه ا ا ا مایه ما ن ر راه
 ا ا را ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 اه ا ا عا ماته ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ا ا ا ا مایه مان ه ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ا
 تا ا ر م ا ا تا ه ر ر

ایماء ایمانیه

ا ره این ها ا ره مایر ما ا ر عال ا مایر
 ا ا ا ا ا الهه ا عن ا بیره ما را
 ع این ها این هه تا مایه

عزیز بدؤیه و اعزه هاشمیه

ا تایه الماء [ب] رعته مار طا
 طن رین الون امان ن عمالا
 ان عال ا عاله ن عر ما الهمه هه
 هه مایه ارالا ن ها عمه
 تره عا ره مایه ا ا ا ا را
 هه ما تمه هر ره ها ها هر
 ایما ری عاتمه هه هاعطا ا هه هر هه
 تما هه ته
 ته ا ا مایه ا ا ا ا ره ها هه را
 ما ایما را ا قر ره ماته عر ر ره
 ا ا ا ا ا عاتر ته ر عال ا
 ا ره هاترا ری ر ر ا ها

۱. اصل: مهدی.

۳. اصل: و به خانه.

۲. اصل: فیفار.

١. اصل: استعمال.

مکالمہ حقوقیہ

اعرا ر تهاتا ه اه
ار ه این رع مای ه این را عای ه
اتما ری
ای عزیز تهای ر ت مای مای
اه ه اه [ه ر مای ره ه اه ریما

۳. اصل: بخش.

٢. اصل: فقر.

۱. اصل: پژد.

رار یا ترا رما هن هاین طه
 هن ا به تن ما رای عایا ته ما ارا ر
 هارتاما ته ماتر اعائین هاما یا
 لایر اماعه تار ما ها اما
 ا بیر ما یا ریها مام تا
 تن ما به ما ان ما هر را ر
 ارا یا ما اما نع ترا اما ان ما ها
 تعط تر تما لاله العط یا یین
 ما ه رما ه ما ما رع رتاما
 هتا اه ع ما تراه ع تعي اتا ما هما
 عایر را لایر اه
 ما ه عیون ا را ع من ما تای ر ر ط ا
 ه عاله ن عرما الهمه ا قر ته ها تا
 یه ه رق ن یه ه ما تا ا تا ا
 اما ما رما ما ا رما رما اما اه اله
 تی یا تی یه این ه ر عه
 ما عر ما تما لا رلا ما
 را ته ما ر ر ره ر ماله اه
 تری ر هما تری ارا ا ما ته را
 ع را ا ما را ته را ر ع ماله ا ا ته
 ه ما ا ما اه [ما] ع ما ه
 ت ما ا ا ا ا ا ا ا ا ا ع
 ما ه را ی اه الی ته تی
 ا ته ا ر ا [هما ا ا ر ر ما ه لاما
 ما ما ر ر لاما ریا هن یه
 ت ا ا ا ر ا ۲ ا ر مای را ی ر ط

ح ر ا ا ا
 ایتا ن ا ما ماله ل ا اعما
 تما ه تما ه ه تر ع ی ها ه ر
 ما ها را اعا رما راه ر راما ته
 ته ما ری
 عاله عا ماه ل ا ا هاین ها اتة ه
 هرها اهایما ی رها ی رما اه اه ا
 ا یه تاین ما ر مماع ا ا یه تا
 ما اماعر رهیا ن ی ا ا ا ا ا
 هه ما ن ۴۴ن ا راه ما این عه تا
 ر تاین [b] [ا ه ما بین ما یا تا
 اه ن تر تر ما تایتا ن ا ا ا ا
 ر ریا یا ا ا اها ارا این ها
 ما ما ه قرما را اه تر
 اها اطا این ایا ارن ا هاین ا
 ا ا الرا ررت اتة امان
 ا ما ه اه اتاما ر عه ر ره ما [ ] ما
 ما ته ا ر ا ی ر ما
 عاله عا اتاین ما ما ا را ا ا ن ما
 یا ی عر ا ر ما را ما راه
 المعا
 ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ع ه ما قر عا ه ر ره ما ن ما ما
 اه ن ما اتا [a] [ارا ه ما ها ته
 ما ا ا ا عاله ط ما
 ما ما ه ر ر ر عاله اتا عر ر ما
 الا ع تا را ما این اه ال ر بین
 ریا ما ه ر ر ما عاله اع ر ته
 تری ها عای ما ا اع رما ه تا ما ه را ه

مکالمہ اذعانیہ

اين لمع هتماما ااما
 ع ما تر انارا رارا تدن اما
 طلا اما هما ماما هعدها اع
 [a] ياريراه ع ارم اعا عهدا اما
 ا عهدا اية ا
 ت ار رتاع ه را هاتما ه
 الرن ه ر الرن المعمه له ه ما ي
 ارال من عهدا ع من مالا ي مالله ان الله ا الله

۱. اصل: کذا. عقیله.
۲. اصل: کذا، شاید: عقیله.

ماه این عا ته یا لهاراه نمایه ای ای ای
 هر این ه اعال ای ای ای ای ای ای ای ای ای
 رایا این ریا ای ای ای ای ای ای ای ای ای
 این راهه ای
 هر ما ه ع ه ما ای ای ای ای ای ای ای ای
 ر اع اع اع ای ای ای ای ای ای ای ای ای
 عال ای
 را ن قال ای
 ای ای ریا هه من این ها ای ای ای ای ای ای
 ر ر راه عا عرا ای ای ای ای ای ای ای ای
 بع ای
 ل ر ر ره من ای ای ای ای ای ای ای ای ای
 ر ل اه ما هیا ه ای ای ای ای ای ای ای ای
 نای ته ی ای ای

عزیز نبوی

ا ب ه ای ای یه ا ب هر ما یا
 ب ع ای
 ر ای ای ای ای ای ای ای ای ای ای

عزیز علوی

ه ن ا ر ارال ای ای ای ای ای ای
 ای ای ای ای ای ای ای ای ای ای ای ای
 ای ای ای ای ای ای ای ای ای ای ای ای
 ای ای ای ای ای ای ای ای ای ای ای ای

عزیز صادقی

ا ا ا ا ا
ر ع ا ن ا ا ر ا ر ا
ای ا ا ر ت ا ر ه ا ا ن ا ه ا ر ا ا
ر م ا

عزیز مصطفوی

ا ا ا ا ا ا ه ر م ا ر ا ا
ل ا م ا ا ه د م ا ا ه م ا ا ر ه ا
ا ا ر ا
ای ر ر ه ترین ع ه ا ا ه ر ا ا ه ع ا ا ه
ا
ای ر ا ا ه ر ل ع ا ا ل ا ر ا ل ر ا ي ع ه ر م ا
ا ر ا ه ر ي ر ي ه ا ا ر ر ي ه ا
ه ر ي ه ا م ا ع م ا

مجلس دویں

در مذمّت بخل و خست و ترك ضيافت و مدح [۱۴^b] بذل نعمت و اقسام ضيافت

برچند قسم حکایات حادثه قریبة الواقع

ل ا م ا ه ر ي ا ا ا ا م ا ر ا ع ا ر ي ا م ا
تر ه ع ت م ا ا ا ت ق ر ر ا ه م ا م ا
ا ت د ه ي [ا] [ا] ا ا ه ا ت م ا ا ي ا ت ه ر
ن ه ع ي ر ر ي ر ا ه م ا ه م ع م ا م ا ي ا م
ع م ا ع ه م ا ي ع ه ر ر ي ر ا ه م ا ر ت ا ا ت ن
م ال ه ت ع ت ر ا ا ت ه ي ا ا ا ط ا ه [ ]
ا ا ع ع ر ن ا م ا ت ا ه ت ن ب ا ت ن ت
ع ا ل ل ر ن ا م ا ي ا م ا ر ه ا ت ا م ا ا ط ا ت ن ب ر
اه ع ر ر ي ا ب ي ه م ا ه ا ر ب ي ه م

را عر مال را را ه ن^a [میرا] ا
 اتا ههر بهما اعر ای را اما به ت
 طا
 اما ع را اما اما به تر را ا
 اتا یاع ما این یاتن رر ریا اما م اما
 ه بین عما اما تما اعطا یا ن ترا
 یا اما تما اما یا را یا عمه طر ر
 رع هما تما را یا اما را ا
 یا ل لع یا اتا عتامها ال ا امار
 طر ه ما اما ریا آلة رها
 میرا مال را عر ماله
 اما راه ت الای ر رما
 ما ع یا بین یا همه ر یات یاتن
 ه [b] ما یاع ما الین یا تر اما
 ر رما ره اما عما رها رن اما
 ه ر را را را ره اما الاهه رما
 ا امهه ر رما ماهه مایمه
 امهه رار رة عن ما مای اتا ه
 مای امهه ع ما ما ما ما یا
 اما را یا اما لاما را رما
 ا هر ره تماین تماین امهع اما تمهه هری تا
 اتا اارمه عما را عاهه ه االر تر
 رار رما ره مای مای ماهر ما اما رما
 اما ه ه اتا یا ایما امه تر
 ات یا [a]

۱. اصل: اعراف.
۲. اصل: جود.

ر ه ل ل ا ا ا ا ا ا ا
 ب ه ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ا ت م ا ط ا ا ن ن ه ت م ا ا ه ا ت م ا ا
 ن ي ما ه ر [ر] م ال ه ت ا ن ي را ه م ا ر
 ا ا ي ا ا ط ا ع ا ت ه ر م ا ي ا ا ا ت م ا
 ت ط ت ا ا ه ر م ا ي ا ا ا ت م ا
 ه ر ي ع ت ا ا ا ر ا ا ا ي ر ه ع م ا ه ر
 ا ع م ا ر م ا ر ا ت ر ا م ا ل ا ت م ا ا ا ه
 ر
 ر ي ر ل ا ر ه ه ل ال ي
 ا ا ا ر ي ه ع ر ه م ا ه ا ي
 را ا ا ه ت ه ا ه م ه ر ت
 ه را ه ه ا ر ا ا ه [b] ه م م ال م ا ي ا ت م ا
 ا ه ت ر ي ي ا ا ي ن م ال ن ل ا
 م ا ر ا ا ت ر ط را ي ن ه م ا م ا ه
 ا ت ل ا ه م ت ق ا ه ه ه ر ت
 ال م ا ه ر ر ي ا ه ر م ا م ا ه
 را
 ا ر ا ي ن ع ي ا ر ا م ا ر ا ا ر ا ا
 ۳
 ۱۱ م ا ر م ا ه م ا ه ا ي ن م ا

عزيز متمول

ه م ا ال م ا ع ا ا ت ا ر م ا را ت ق ا ع
 ا ه ر ب ا ا ا ت م ا ه ط ت ر ع ع
 ا ا ا ا ه ت ا ا ت ه م ه ط ت ه

۱. اصل: احسن.

۲. اصل: کذا به جای موریانه.

۳. کذا. شاید کشک

ار ع را ا ا ا ا مر ر ا
 عر ا ا ان^a [ ] ا
 های ارمایه ا ا ا ه ت ها م ا ته
 ه مایرها مای بیر ع ال ا ا ا
 را ب ر ته ب ب ب ب ب های
 ه ته ا ا مای [ ] ماع ر
 ب ر این ت ار ام ا ت ا ا ا ا
 ا ا ا ر ا ا ر ا ت ع ا ت ا ر ا ه ه ا ب ا
 های مای ماهر ه ق ا ر ب ت ع ت ن
 ب [ ] ب ا ط ه را ب ا ر ع را
 ب ع ال ر ب ر ها ت ا ه ب ا ط ل ا
 ت نه ۲ ر ت ع ا ل را این هم ا ت ر ب ه ر
 ا ت ط ر ت ع ا ا ر ا این ا ا ر
 ت ا ر ا ا م ه ر ا ه ر ها ا ل ها ر
 ا ا ا ز ا ا ر ها ها [ ]
 ب ریط ها ا ت ه ا ا ه ن ا ا ب ا های های ه
 هایه ا ا ر ا ا ت ر ع ط ب ا ه ا
 ا ت راه ب ا ه ل ا ا ا ه ا ب ا این ع ا ر ا ت ا ا ه ا
 ب ریط ا ه ب ه ر ر ب ا ه ه ر ب ه ب ا هایه ا
 ایا این ب ت ا ر ه ب ه م ا هایه
 م ا ر ر ت ه ا ب ا ه م ا ه د ه ا
 ر ب ه م ا ا ت ا ه ا ا ا ه ب ا ه م ا ه ا ر ت ا ر
 ع ا ا ل ا ا ا ا م ا ب ا ا ا ا
 ا ا ت ا ر ت ر ا ت ا این ا ا ه ر ا ت ا
 ت ا ر ه ن ط ب ه ت ت ر ه م ا

۱. اصل: بی. ۲. کذل، شاید: تتفیح.

طاعت اهتمام انتخابات انتخابات
همایه انتخابات تحریرت را [۱] این رایه را
انتهیه می‌نماید انتخابات را انتخاب
راغعاً لای راعا این ارعور را

مکالمہ عقلانیۃ

ر ا ت ن ا ي ن م ا ق ي ا ي ن ا ا ه م ا ي ت ع م ا ي
ه ر ي د ي د ا ا ه م ع ا ا ر ر ي
ا ر ه م ه ا ا ا ا
ب ه ع ا ا ا ع ا ا ا ه م ال ۱۲
ا ا م ا ي م ه ه ا ا ل ا
م ا ر ا ر ع ر ر ه ر م ال ع ا م ا ه
م ا ه ع ي م ا ر ع ر م ال د ر

۱. اصل: تبدیل.
۲. اصل: + داده.

عی ی ی ا را ل ی ی
 ری ع ه اه هر ماه ن ن ا
 هه [a] ی ا رایا ره ات
 ا عی ا ا ا ت ا ل هه ا ا ره
 ا ا ا ا ع ل ی ره اه

عزیز لیس بعزیز

ی این ن ا ه ر ا ت ل ۳ تا تر ا ا ا ا
 عی ا ه ا ا ا ا ا ا ه ال ه ت ا ه
 ه [a] ا ه ا ا ا ا ع ا ه تر ه ه
 ن ه ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ه ه ت ا ه ا ت ز ه ا ت ع ه ر ما ه
 ه ا ری ت ا ت ا
 ه ا ت ا ت ا ا ا ر ا ع ه ری ر
 پ ر ا ا ا ه ا ی ا ی [b] ن ر ا ا ه
 ا ه ه ه ا ی ت ه ه ب ا ع ر ع ا ه
 ا ه ا ت ه ه ا ی ا ا ع ع ا ت ا
 ا ی ه ه ا ا ا ا ا ی ه ه ا ه ا
 ر ا ا ا ا ا ا ا ا ا ه ر ه ا ا ا ا
 ه ا ی ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ا ه ع ر ه ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ر ه ه ت ا ه ا ی ا ه ط ا
 ری ا ا ا ا ا ت ه ا ر ا ا ا ت ه

۱. اصل: همه.
۲. کذل، شاید بر تن به معنی متکبر و مغور.

۳. اصل: متوفی.

مایا اتار اتا مای ا اتنه
 ا ته های اهیا ما رما
 ا [ ] اه اما رایا هرار ه ا
 ر یا [ ] ماع یا این ته ته
 ا ما مال تیراترهن ع ما ته ی
 یاما تط الامه مار
 ۱۱ تالر ما ری ار ۱۱ را الله اهی تا
 ۱۱ ا اته عا اته ۱۱ ا اته
 ه دعا مه عرالمه ای یاته را به
 اهاع اتا اما ما ما ر را به
 ۱۱ اما ما ما مالا ر را به
 ما رایا رایا رایا تما
 اتما ا اطرا اهان^b [ ] یا ا اته اتما تمه ماه
 ماهها رش ره ۱۱ ا
 یا ا ته ن ما ایا راتن
 اما ما [ ] ته اتا نه ما لاه ا
 ماهما اتنع ا
 ا ما ما یا ر ما ی
 المه ر رما ار المه رایا ه ما
 تماهه ر ری ی ما ی ا ا
 ر ت اه ته ی راراع مایا ا ر را
 ماه ل ری ع ما ه تن ما ا ن
 ما ما مه ان ر ره ما ه تر
 ا ما عر ا اللن^a [ ] ته رالت ما اتما ما مه این ع
 ته منه ته این مه هایا [ ] ا ترا

۱. اصل: مثانه.

مکالمہ حکمیہ

الله اين هه ما تمار ترا همه اما تر
اه اتنا اما نه تاه را را
دي بتا اتنا ناما رتر ار ا
لای رتر هام ما ما نا ها
ر اعما عا عي ال ال ا ه ما ا
ما ر ما را ماعه ال ا را عه ا
عا به را ر ما مه ها ا را را
ما ا ا ما عا ا ما ها هر هر عه
ع ا ر ر مع بير را را [b] [b]
ا طع ا ماط اتع ما ذر مای ذر
ا ارم ما هر مال مال ر ره ا ا رر
پير ا ا ما هه هه رع ما ا اي

نتیجہ مقدم

۱. کذا، شاید: گردیده.
۲. اصل: عهده.

مکالمہ ماضیہ

ا م ه ه م ا ه م ا م ا ي ر ه م ح ا ا
ا م ح د ا ا م ا م ا ح د ا ا ت ا ا ا ه
ت ه ر الر ن م ا م ا ت ا ال ب ع د ه ل ه
ر ط ا ل م ا ع ال ر ت ع ه ل ه ال ل ت ه د ن ح د ه
ا ع ن ن ه ا ع ن ن ه ا ع ه ا ا ر م ا ر ا
ا ر ا ي ن ا

مجلس سیّم
مجلس علماء فضلا

ارهه ته ل را عما ت ا تا رالا اين رعا
عا يه اي يها هد ر بایلدا عا ریالا این
ما ا ما را اما ماع ما ای ایما ا هله
ا ا عرا ا اتا ما را ا ما را [ ]
ما اتا يار عر ما بین ای ما عال عرها ره
ما ته راین راع رین ترا يار را ا ن
ما ا عال [ ]
هد مای اعا [ ] ته ر ت هر ماله
این ن ا ا به ا ا ط ط [ ] عال
ما ا ا به ارا ارا ا ا ته ا ا عال
ت ا ا ا ته ا ا ا ا به ا اتاه مای
ماها ه مایه ته ا ا ارا به ته ما ا رالا ماها
ا ه دعا اهر ا ما ت هه يار
پ ته ماته رای ما ا ما بی ما
این هر عمه عال ر ا ته ا را ا
ته ي ما ا به ته ته ع ا اع ا به ته
ا ا ای ا اتا ما ا ار ه را را ا اتا
ر ه ن ا ا ا عال ر ما ا ایاته ما ته
اته ما ما [ ] عال ما ا ایاته ما ته
ما ما ماه د این عادا ار ه ما این ره
الا ته [ ] این عده هه ته هار ما
ما ته ما ته ما ته ما ای [ ] ما
دان ه را ا
مای ر این ر مایه ه ما ر ا ته ما ا ته ما

٣٣ | اصل: متحدث.

۲۰۱۷

۱. اصل: تلذذ

۱

ی ی ها تن ا تنع [ ] ها ی بهر الیان
 ا ر این ار ته ه ع ا ا تهای ی ه
 ع ناع ا ا ا ا ا ا ا ا ی ه
 ت ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا

ع اه این ار ا ای a [ ] ه مه تر
 ل ا ای ه ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا

ر ه ر ه ر ه ر ه ر ه ر ه ر ه ر ه
 ت ای ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
 ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا

ری
 ل ا ل ا ل ا ل ا ل ا ل ا ل ا ل ا
 ه ر ه ر ه ر ه ر ه ر ه ر ه ر ه ر ه

رسانی / مجلس شورای اسلامی / جمهوری اسلامی ایران

ار راه راه راه راه راه راه راه راه
 ه ه ری ری ری ری ری ری ری ری ری
 [ ] ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا

۳. جای یک کلمه سفید.

۱. اصل: کل و شاید؛ تأسی.

۵. اصل: استقرار.

۴. اصل: + و.

ا ا ا ری مارین قطع عما
 ع ن تر اه بع قیمة اه قیمه
 ع قطعای من تعطراعه ما راه اه
 ر ار ن ما ته تعربی ما
 راه ما ریما مه ته راما یا
 را [b] تله لنه همه ته ایما
 تما ن عا تر رمان دا
 ما عر تر تر ریما لهمانا یا
 عر ما ته ایماه هم ریمه ته یا
 ا بع ده
 ماه ار راهه ما را ال هماه
 ما اته ارهه [۲] ا راما مه را ما اهه ده
 مای
 ما ماه ما ما ما مای ما مای عما
 ع ما اری ال ما اهه ما ر ده
 ا مای قما رت ده ا مای را ده
 ا

مجلس چهارم
مجلس حکام

اه تن ما را مای رتعه ده
 ده تن [a] تن این ا اها اهه هر
 راین ما تر اما تن ا الله رع اه
 ماره ده ر ار هه ال هر ا ریا
 را یا ریما ای من هر
 اتا یا مای مای ته مای رع ما

۱. اصل: بیانیها.
۲. کذل، شاید: هم.

اه اما مات يير بيه ما اار يي مایا ما
 ما هارها مال اتع
 ما ها ها ا ا لاما تا ا ا ر يي عا
 ر هاتا ا ير ما عما عر ها ا ا ا های
 ن های های تر ما ال آ هر هی هر ه
 ي اه ایما عا ا رایما تع تر
 ر ن ما ها ر ر ا ا عما ال ها
 a [b] ١

ال ما ا ا ا ا ياعما ييا ٢
 ما ره ر عال ما يا ل ا ا ا
 ا رما عر هت ما مای ا ترا پر تعا
 ر ياه ارمه من الته مایا ها لن
 ل ا ا ر ر ا ا ه ر ر اين
 الته ا اه ا ا عما ارا ا ا ر تر
 ار ما مای ا ا تعمه ال هت ه ٣
 ياه ر ما ا ا ر ر ما ر ما يار ما
 ما هی ا عما ها ماع يقار ا ا ا ا
 ا راه ع به ٤ ما ا ا ر ا ا ا مایه
 ا ماعل ر بير ما عما ها ا مای اه
 ا ا ا ل a [a] اتا ط ا ا ما
 ه مایر ال ما هعاین
 ا ا ا ا ما ير ه ا ما ما ا ا
 ها مای ا ما ر ها تر ا ا مای هت
 ا ا ر ا ا رهاتا ارا ي راما عر اهر ه ته
 ا تر يه ن ن ا ن ن ع مای ه ع اين

١. اصل: اهل و، شاید اهل کمال و.

٢. اصل: کله، شاید: آورده.

٣. اصل: دهر.

ع ا ه ن ن این ر ت د م ال رای [م] ت ا
ب ه م ا ن ب ا ه ر ل ب ا ع ت ا ا این ر ت ه این ر
ه ا ۲ ا ن ر

ن ه ر ا ا م ا ت ب
ت ا ا ا ر ا
ا ر ت د ا ا ا ا ر ا ا م ا
ا ت ا ي ع ت ر م ا ي ر م ا ت ه [م] ت ر ا
ن م ا ي ر م ا ي ا

ر^b [عال ا ت را ه ه ر م ا ا ر
ا ه ه ت ه ر ه م ع ا ا ت ا ا ب
م ا ي ت ر ا ا ه ا ر ا ب ي ن م ع ا
م ا ل ا ا ر م ا ي ر ي ه ه ر م ا م ع ا م ا ي
ت ي د ر ا ا ا ع ه م ا ع ت ه
ا ر ا ا ي ا ه ا م ا ا ي ا م ا
ب ي ر م ا ت م ا ر م ا ي ا ا ت د ي ا ر ي ا
ر ا ه
ت ا ت ا م ا ي ا ه م ا م ا م ا ي م ا ه ر
ه ر ا ي ر ا ن ا م ع ا ت د م ا ل ل ه^c
ا ا ا ه ر ا ا ر ا ه ر ا ت م ا ي ه
ه ع عال ت ر ا ا ت ت ر
ا ا ا ه ا ا ه [ ] ا ا م ا ع ت ر ا م ا
ال ثا ع ا ر ه ت ا ه م ا ي ر ع م ا^d [ ] ا م ا ي
ا ر ا ع ع ا م ا ي ا م ا م ا ا ت ر ر ا
ا ا ه ب ي ر ه ال ه م ا ي ب ا م ا ي ا م ا ي ع ع ا ه
ا ا ا ه م ا ط ب ي ه م ا ي ال ثا ه اين م

۱. اصل: فتنت.

۲. ظرفی بوده است که آب دهن در آن می‌انداخته‌اند.

۳. اصل: بغض.

۴. کذا، شاید: مهمل.

را ي ما اه يه تن ار ا
 آنا هر اره اعا يما
 هر اما يه اما ه اعا يما
 هر ارا لایات را مایه بع
 رت ر اه ایما ب
 لایه
 تها ریما ما اما قط اه ما
 ت طعا رما بع اما ر عا ه ا
 ا مای بیرا ا ا ت ا اهها بیرا
 اقا اتهما قط اعه اره ^b[ه] [ه] الایه
 ه ما اما ترمهارا [ ] ر ما

 ار ما هری ا ما مع اعا
 آنا هه [ا] ه اما مای
 تما اهر له ما ا ار ما رما مایه
 ها تما ل ا ا اه طایما لطای ای
 ا ما ا ع ا ما هما ار به ما

 اه ایما عا طا ن را بایرن
 آنا ماع ات اه ت الع تا ن ما
 ا ا ا تر ع طریما یه تن ات
 له عار اما ا ا ل ا ل ا ا
 ر ما ا ا ا یه را را یا ته اه
 ما مای ا [ ] تر ا ا الله ا
 ه ما رت ته ا ا تا هتا ا اتهما

۱. اصل: آوردن.

مجلس پنجم
مجلس وزراست

ا ا ا ا ا ا مایر ا ما ه ی ا ا ماع مای مای
 ا ا ا ا ا ا ا مایر [ین] تا را ن
 ع عطا تا ا ا ا هر مال له لطه تر
 ا ماع ا مای ا لن ا مار ا ا ا ا یا ا
 ا ا ا ا ر تا تا تا مان تر ماع تا ا تما
 تا ه این راع ا ر تا مای هری
 مای مات ای مار یا مای
 ا ا ماع ر ع ا ا ن این عیا ه ته ه ا
 ا ا ه ر تا ا ا ا ا ه [ین]^b
 ا ا ه ی ع مای ا ر ل مای را ه مای
 ر رین ته ع ا بین ا ر ر من مای ن ع
 ا تما ا ا ه ا ا ه ایا مای تا ا
 ال مای [ ] مای ۲ تین مای ماع
 مای مای مای تما مای ا ر تی را مای
 ا ریا مای ته را ا تی ه مای
 لای ا ا ا و ر ر ه مای ر تی ر مای
 ع تما ا
 هر هی ا ا ا ا ا ا ر ا ۱۱
 ا تما هر را ا تا ا تای ریا هر عه
 ط عه^۳ ا ا ا ا تر ا ا ا ا ا ا ه ا را
 مای مای مای تما مای [ ] مای
 هر مای ه ا ه ا ا ل مای ا ه مای
 مای مای مای مای ه ا ه مای
 ا ماع یا ا رتی ا مای ماع

^۳. به معنی طبع شده نیست.

۲. اصل: کسافات.

۱. اصل: گلزار.

اه ما يا ما ها
 اته طا يه اله ما ما تع
 برمای اراها اعه
 يه ر رای رایه ما رمهه
 راهه ته ما مهه دار را
 ما ما ما ا ریما ا ا
 ما ر عط ا اهر ریما
 اه له لطه را ن ما رین يا
 اه هان رما را [b] مایر ما ایما
 ارا مای عمالات ا ما الاما
 ۲ راع اما را پ ما هر
 اتا ایما ار هر ا مای ره
 ل لع تر تر الاما ای عمال این همای تا
 ار ر ر عر ا ما ا ر اه ار
 ر عت ر ما ما مای ها
 هر طا یا ذر ای ۳ اتا عر ر
 ۱۱ مای ما شیخ محمد شاما کی و شیخ محمد سامانی ادة
 ۱۱۱ تر ته هته برم ت اه^۴ اته هه
 ای [ ] ما ر
 ارعیه را هه ما ته ا
 ا ما له برم هماع [a] [ ] همای اه
 ما ته همای این ما ما
 نظم
 ما رما ماترا ا ما اه ماترا
 ه اه ا ما رای ما مای اه

۱. کذا. ۲. اصل: موسیقی دان.

۳. کذا، تصور شلغم خور نزود.

۴. اصل: دارونه، معنی بت بر من روشن شد.

۵. اصل: دباغ.

نوازند و به امور خدمت آنها را نفرمایند، بلکه در قهوه خانه آنها آهسته و بی صدا با هم مصاحبت نمایند. آنها هم در عالم خود استلذاذ خاص کنند.

و در تفرق مجلس بریا خاسته به صد معذرت به تجسم قدوم و تصدیع ایشان قیام و عذرخواه باشد، چنانچه مرکوب احدي از مهمانها حاضر نباشد مرکوب و «بارانی» اگر محتاج او باشد با یکی از ملازمان خود برای او مهیا نموده که به منزل خود به استراحت برود.

و اگر کسی ماندنی باشد جامه خواب خوب نفیس برای او حاضر و کاسه آب بالای سرش با سرپوش مهیا کند و چاکران سرکار خود را مقرر فرمایند که بیخبر^۱ ازو نباشد و ابریق آب گرم کرده برای او آماده [ساخته] با حرمتش دارد و قهوه و قلیان ملازمان ازو مضایقه ننمایند.

و اگر شخصی جلال منزلت داشته باشد خود نیز^۲ [۳۱] به اندرون نرفته در همان جا بخوابد و صبح آنچه لازمه اوست از قهوه و قلیان و جانماز و عطر و گلاب و آبینه و کتب ادعیه و مصحف [و] صحیفه و ناشتاپی مرغوب حاضر سازد و تکلیف نماید که چه شود امروز چاشت و شب باز در خدمت باشیم.

غرض دقیقه‌ای از دقایق انسانیت فرو گذاشت نکند. اینها که همه مذکور شد مشعر بر انسانیت و قاعده دانی خواهد بود. باقی جزئیات را حواله به شعور و فراست صاحب خانه می‌نماید، و هو یعلم کیف يفعل.

مجلس ششم

در مجلس اهل ثروت و مکنت و حاجیان

باید دانست که اهل ثروت و اصحاب مکنت و ارباب تجمل را لازم است که به نوعی اقدام در مراسم و قواعد ضیافت و مهمان طلبی نماید که محمود ابرار عالیشان و دستور العمل ارباب مناصب متعالی مکان باشد، اگر چه اکثر افراد ارباب تمول و اغلب اشخاص اصحاب تجمل در محک امتحان بلکه معاينه و در مقیاس استنباط بلکه مشاهده چنین به وضوح پیوسته و [به] شیوع رسیده که این گروه امساك انبوه در تقتیر^۲ و تفریط ملاحظه غبطه و صرفه در اخراجات ضروریه از استلذاذ [۳۲]^۳] نعم اندوخته

۱. اصل: مخبر.

۲. اصل: کذا.

خود به نوعی چشم می‌پوشند که حذاق اطبای در ازالت علل عسیرالبرء در احتماء امراض مهلكه چنین نمی‌کوشند، و بعضی در تبدیل اغذیه مسهله الوصول قلیله التمن به اطعمه وهمانیه عديمه الوجود چنان ماهر افتاده که جای تعجب است.

چون بیند که تا قرص گرم تیرین در ساج هاله پخته و آماده و خوشة ثریا از تارک^۱ طارم اعلیٰ آویخته و مرغ مسمن^۲ نسر^۳ طایر در سفره سپهر و بریان بره شیر مست فلکی در سیخ^۴ کهکشان و جزده بریان بزغاله آسمان در تنور جدی و ماهی دست پیچ دریایی اخضر در تابه حوت مهیا و نمایان است به تماسای نعم آفاقی مستلد و قناعت نموده دست به مایده بیفایده خود که عمر در تحصیل او صرف و تلف نموده نمی‌برد، و بعضی در غلبه‌گی آرزوی اطعمه‌الوان کاسه در بغل به بازار دوان، ته کاسه سرنگون مایده صدمشتری طباخان را به قیمت ارزان خریداری [کنند].

و در هنگام شدت سرمای زمستان پوست دباغت ندیده لاشه کشی سلاخان را در زیر قبا به جای ارخالق قلمکار می‌پوشد. چنانچه به خانه سعادت نشانه‌اش مهمانی جبری وارد می‌شد در حین پیش^۵ [۳۱^b] آوردن ما حضری از پی تعلیم مهمان به بهانه این که جناب نسی اکرم دونان خورش در جمع نمی‌فرمودند، تخمه افسانی را پی پنیر، و قند را به فندی از میان ربوه، فیرینی را بی شیرینی و فالوده را به شربت نیالوده، از جهت تعلیم مهمان مبادرت به نواختن می‌نماید از راه دوشاب. ولی این که مهمان دست به عسل نیالاید اوّل دفعه در سرکار و خربزه به مهمان تکلّف و قبل از تکلیف شروع در تعریف و توصیف نموده که عسل از دست برد مهمان محفوظ و در امان ماند.

و بعضی در ملاحظه غبطه به آن مرتبه کامل و ماهر می‌افتد که در حین ضرورت نان روغنی به شوراب پنیر به خمیر پرداخته که هم از ریزش نمک و هم آمیزش روغن و آب به عمل می‌آید. «چه خوش بود که برآید به یک کرشمه دو کار».

اما در میان این طایفه اعزّه چند [کس] یافت می‌شود که در بذل نعمت و اکثار در ضیافت و مراعات لوازم مایده گستری به نوعی کوشند که مقدور ارباب مناصب و صاحب مراتب نشود و از هر مقوله اسباب ضیافت از جنس مأکولات مرغوب و فروش و ظروف خوب^۶ آنچه^۷ [۳۳^a] به مخیله گنجد و درّا که سجاد در کارش موجود و

۳. اصل: نثر.

۲. اصل: مثمن.

۱. اصل: تارک.

۵. اصل: خوبی.

۴. اصل: شیخ.

مهیّاست. احتیاج از خارج آوردن و از نو ترتیب دادن و فراهم آوردن ندارد.^۱ چنان که صدفر مهمان بغتۀ به او وارد شود غلقی و اضطرابی در او مشاهده نمی‌شود. از روی اطمینان به مهمان نوازی می‌پردازد [و] بهتر از سایر ارباب حشمت و منزلت به انجام می‌رساند. بر چنین اشخاص لازم است که چون به سروقت ضیافت و به فکر نعمت افسانی خیزند اوقل دفعه به فکر تطبیق اجزاء مجلس افتاده از کسان موافق و مناسب [به] هم، وعده طلبدو از بعضی خود وعده خواهد، و از بعضی به رقصۀ محبت اسلوب، و از بعضی به ملازم فرستادن وعده طلب. البته چنین شخص پیش از دو روز یا یک روز سبقت بر وعده خواستن باید مبادرت نماید.

بنای مجلس را به موافق خواهش مهمانان که چه اقتضا کند گذارد. به صحبت علماء یا به مجانته ظرفا، آنچه لایق می‌داند گذارد و اکثار در جمعیّت مهمان نکند و اموری که متعلق به قهوه‌خانه است به یکی از کسان خود که صاحب سلیقه و فهم باشد حواله نماید که در پاکیزگی قلیانها [۳۳^b] و خوبی تتباق و برسته نمودن قهوه در حد اعتدال و پاکیزگی اسباب چایی^۲ و قهوه سعی بلیغ مبذول دارد و خدمت ضیف را به شخص آگاه خدمتگزار قابل رجوع نماید.

و اگر عنبر نباشد مصطفکی به قهوه داخل سازد و بجز از وقت طعام چایی نیارد^۳، بلکه شربت مع شیرینی نزدیک به چاشت و [چایی] وقت عصر بیارند.

خود از همه مهمانها پایین نشینند. اطفال و صیبان را به مجلس نگذارد مگر صاحب تمیز باشد که از برای تقبّع و یاد گرفتن شیوه مناسب خواهد بود. در تقطیع خوانچه و سفره و ظروف آنها به نحوی که قبل ازین مذکور شد قیام و اقدام نماید به همه جزئیات، چنانچه در مجلس ارباب مناصب گذشت معمول خود سازد که اقدام برین مذکورات مع آنچه خود تعقل نماید موجب نیکنامی او خواهد بود.

اول آن که بعضی از نفایس که در سرکار تجار و ارباب ثروت یافت می‌شود به مجلس بیارد. اگر چنانچه بعد از آوردن، یکی از اعزّه حضار خواهش آن نماید باید مضایقه ننماید، و اگر حال خود را می‌داند [۳۴^a] که مضایقه می‌کند به حضور نیارد بهتر. چون این مقدمات مجملًا طی شد و مذکور گردید [برای] اواسط ناس و سایر ارباب

۲. دلالت دارد بر این که در آن ایام چای مرسوم شده بود.

۱. اصل: نداد.

۳. اصل: بیارد.

حرفة دست از جمله شرایط مسطوره کوتاه [کردن] و مجلس علیحده ترتیب دادن از مقوله تکلیف ملاطیق است [دست] از تحریر او کشیده. هرچه نمایند حسب المیسور ایشان بوده است. اما نکته [ای] مانده که از بیان و تحریر آن چاره نیست در این مجلس ایراد می نماید.

مجلس هفتم در بعضی احوال متعلقه به اوسط ناس

بدان که چند جایی هست که اگر شخصی [را] به آنجا طلبند به سلیقه حقیر رفتن به آنجاها لاقل مرجوحیت دارد، نرود بهتر.

از آن جمله شب اوّل ولیمه عروسی که مجلس طبله علوم است، معمول شده که طعام قبولی ادویه با یک کاسه دوغ ترش و دو پارچه ترب شیلان می آرند. این قسم مهمانی موقوف به اشتھای مهمان است. از آن جمله شخصی خواهد که عزیز خاص را مهمانی کند به طفیلی او از چند کس وعده مهمانی طلبد. حکم آن دارد که یک لقمه به متن شخصی باید بخورد.

و از آن جمله قلطبانی از کوهستانی، و روستایی از دهستانی^[۳۴] یا قولوچی بدخوی آزار جویی، یا محصل بی حاصل دیوانی، یا سواره ازوطن آواره، یا یاری از دیاری، یا خرمگسی آشنا به کسی، یا ناتراشیده به تُنban شاشیده‌ای وارد شخصی شده لابد است که چند نفر را احضار نماید که با زبان نشناسی با آن ناآزموده و ناشناس اختلاط پیش از آشنایی کند.

و اگر آن شخص علّت نمی شد صاحب خانه هرگز چون علّت ذات الجنب به پهلونشینی این طفیلها رغبت نمی نمود، چون استغنای کوشی از صرف شانه دست به این طفیلی نمی زد، در این صورت مهمانهای طفیلی حکم بیطار دارند که به معالجه چار طلبند، یا حکم دیلماج فرنگی دارد که زبان فرنگی داند.

و از آن جمله شخصی از جمعی یک روز و یا دو روز پیش وعده طلبیده روز ضیافت نزدیک خوانچه آوردن شخصی را اعلام نماید، یا محصلی شدید بفرستد که اگر دیر جنبد سرش را پیش از خودش بیارد. این گونه به مهمانی خواستن حکم ماماچه دارد که از برای وضع حمل صاحب ضیافت طلبیده باشد، یا حکم مرد شوری دارد که به شستن صاحب ضیافت فجاء نموده طلبیده^[۳۵] باشند.

از آن جمله و عده طلبیده شخصی است که بارها در محافل و مجالس معترف به بخل و خست خود شده، از آن جهت که دیگران ازو ضیافت توقع نکنند و به خانه او نزوند از ضیافت چنین شخصی سر نزدن سر به دیوار زدن است، مگر این که پای تقطیه در میان باشد.

از آن جمله شخصی ملازم مهمان را به خانه راه ندهد که ما خود خدمتگزاریم. به او باید گفت ای عزیز بلکه این مهمان از خدمتگزار[ی] تو اجتناب دارد که بی احتیاط است و خالی از نجابت نیست. پس همچون ضیافت نرفتن اولی.

از آن جمله شخصی است که مکرّر ملازم مهمان نمک او را نچشیده بیرون آمده. این ذال برنهایت خست صاحب ضیافت است و به خانه او نرفتن بهتر.

و از آن جمله صاحب خانه شخصی است که هرچه خوب و مرغوب اطعمه و اشربه است به حیطهٔ تصرف خود می‌آرد و هرچه بدتر است به مهمان وا می‌گذارد و خربزه را چشد، شیرینش [را] به بهانه این که بسیار بد است به ملازم از مقصود آگاه سپرد که بردار ببر، یعنی نگهدار. هرچه بد است او را نیز انتخاب و هرچه بدتر است ایثار مهمان نماید. افسرهٔ خود را [۳۵]^b قند و عرق دارچینی با آب غوره و آب لیمو ترتیب دهد و از مهمانها دوغ مانند دروغ باشد، ترک ضیافت چنین خوشت و از همه بهتر است.

و از آن جمله شخصی به دیدن عزیزی رود، در حین برخاستن^۱ تکلیف ماندن نماید. آنچه طریق ارباب فهم است اگر بعد از مراقبه آن شخص به خانه خود به شرطی که پر نزدیک باشد و عده طلبد و اگر پر دور باشد یا حین حوالی غروب یا چاشت باشد نشستن بهتر، والا بعد از رفتن به شخصی یا به رفعه [دعوت کند]، در این عصر قاعده کم شده نمی‌پسندند. هر کس به راهی [می‌رود].

خاتمه

در امور متعلقه به خود مهمان

مهمان چون داخل منزل صاحب ضیافت شود می‌باید دل و دیده و چشم خود را درست محافظت کند. چیزی خوب که می‌بیند و وفور و پاکیزگی و حسن اوضاع و فروش و ظروف و سایر اسباب تجمل صاحب خانه که به نظر می‌آرد در دل طریقهٔ حسد چنان که شیوهٔ حاسدان و تنگ چشمان است مسلوک ندارد و نپرسد که به چند گرفته و

^۱. اصل: خواستن.

خریده و یا مال خود است یا عاریه است که اینها دلالت بر جزوی از حسد^a [۳۶] دارد. پُر در مقام استحسان هم نباشد. اگر دیگری تحسین کند او نیز فی الجمله تصدیق کند. بسیار در مقام تحسین بودن باعث و دلیل بر عظم آن چیز و ندیدن و نداشتن و طلبیدن او می‌کند.

و چشم را از نظر کردن بسیار به هر چیزی که رضای صاحب خانه در او نباشد نگاهدار [د]، و مثلاً به پسران امرد و جانب حرم و کنیز و خدم و چیزهای مستوره صاحب خانه نظر کردن که عندالخالق و المخلوق بدترین خصلتهاست که نمک کسی چشی و بر سرخواش نشینی و [می خواهی که] اللّٰه نعمتش را به تو ایثار نماید، تو از راه بدیختی و شورچشمی به محّمات او نظر افکنی.

و باید زبان را درست محافظت کند. حرف بیجایی نزند که صاحب خانه ازو رنجد. مثلاً دوستی را نرنجداند، یا تحکم بیجا به او فرماید. به عمدًا تعریف دشمن او کند که او بد آید، یا یک چیز او را بد بیند بر دلش بگوید که فلان چیز را بد پخته‌اند، یا روغن بد است، یا ظروف نو بد است. یا عمدًا سفره دیگری را تعریف کند که او برنجد، یا اعتنا به حال او نکند. عمدًا چیز[ی] را نخورد، و یا طعام ما حضری را هرچند موافق سلیقه^b [۳۶] او ترتیب نداده باشد رو به رو بلکه جای دیگر هم نگوید، زیرا که به هیچ وجه بدی نکرده. به غیر این نیست که تصدیع کشیده. آنچه مقدور و میسورش شده برای او مهیّا نموده، او در عوض....^۱.

و اگر چیزی مرغوبی و شیئی نفیس و چیزهای غریبه ببیند [درخواست] نکند، و اگر طعامش بد باشد طباخش را مذمّت نکند. بالفرض اگر روغن باشد نپرسد که روغن را از کدام بقال و از چه کس نافهم گرفته بودی که اینها هم باعث رنجش صاحب خانه است. و چیزی خوب که آن جا بیند بر کسی که جبراً وعدواناً او را ازو می‌تواند گرفت نگوید که من در خانه فلان شخص دیده‌ام و در آن جا هست، و از منسیان و ملازمان تحقیق امور مستوره مخفیه نکند.

چون روز موعد می‌شود زود برود، زیرا که غرض مصاحبت و مؤانست احباب است.

هرچه زودتر و بیشتر برود بهتر. چون....^۲.

۲. نسخه به همین جا پایان گرفته است.

۱. جای دو سه کلمه بیاض مانده.

فهارس

بلغوردار، ۲۸۳	آب پاشی، ۳۱۰
بی نمک، ۲۸۳	آب غوره، ۳۱۶
پارچه، ۳۱۵	آب لیمو، ۳۱۶
پنیر، ۳۱۳	آذربایجان، ۲۸۳
تخمه افشاری، ۳۱۳	آش، ۲۸۳
تراب، ۳۱۵	آفتابه لگن، ۳۰۶
تبناکو، ۳۱۴، ۳۰۶	آبیشه، ۳۱۲
تُنبان، ۳۱۵	ارخالق قلمکار، ۳۱۳
تنقلات، ۳۰۵	اردبیل، ۳۰۰
تنور، ۳۱۳، ۲۸۲	ارزان خر، ۲۹۷
ته کاسه، ۳۱۳	ارزن خور، ۲۹۷
جانماز، ۳۱۲	اسراف، ۲۸۳
جزده بربان بزغاله، ۳۱۳	اشربه، ۳۰۹، ۲۸۶
جزنان و پیاز، ۳۱۰	اطعمه، ۳۰۹، ۲۸۶
جلباب، ۲۸۲	افشره، ۳۰۹
چاشنی گیران، ۳۰۴	افشره، ۳۱۶، ۲۸۱
چاشنی گیری، ۲۸۵	ایران، ۲۸۳
چایی، ۳۱۴	باغچه، ۳۱۰
چراغ، ۳۱۰	بخل، ۲۸۴
چنگال، ۲۸۳	برنج، ۳۰۶
حلویات، ۳۱۱، ۳۰۹، ۳۰۵، ۳۰۴	بریان، ۲۸۹
خراسان، ۲۸۳	بریان برّه شیر مست، ۳۱۳
خریزه، ۳۱۳	بریانیها، ۳۰۶

پنجه (پنجه) نیزه (نیزه) میله (میله) میله (میله) میله (میله)

شیلان، ۲۸۱	۳۱۵	خرمگسی، ۳۱۵
صحیفه، ۳۱۲		خسّت، ۲۸۳
ضیافت، ۲۸۲، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۸۷	۲۹۵	خوانچه، ۳۰۶، ۳۱۴، ۳۰۹
صیف، ۲۸۲		خورش، ۳۱۳
طعام، ۲۸۸	۳۰۹	درتابه، ۳۱۳
طعمه، ۲۸۵		دستار خوان، ۲۹۷
ظروف، ۳۱۶، ۳۰۶، ۳۱۴، ۳۱۳		دسته هاون سیرکوبی، ۲۸۳
عراق، ۲۸۳		دوشاب، ۳۱۳
عرق بوی مادران، ۳۰۶		دوغ، ۳۱۶
عرق دار چینی، ۳۱۶		دوغ ترش، ۳۱۵
عسل نیا، ۳۱۳		دولمه، ۳۰۶
عطر، ۳۱۲		دونان، ۳۱۳
عنبر، ۳۱۴		دیگ، ۲۸۲
عنبری، ۲۸۳		دیگچه، ۲۸۳
فالوده، ۳۱۳		دلیماج فرنگی، ۳۱۵
فانوس، ۳۱۰		روزی، ۲۸۵
فروش، ۳۱۶، ۳۱۳		روغن، ۳۱۷، ۳۱۳
فواكه، ۳۰۵، ۳۱۱		روغن طعام، ۳۰۶
فیرینی، ۳۱۳		ساج هاله، ۳۱۳
قاب، ۲۸۱		سرکه، ۳۰۴
قاورمه، ۲۸۳		سفره، ۳۱۴، ۳۰۶، ۲۸۸
قبا، ۳۱۳		سفره، ۲۸۱
قابلی، ۲۸۱		سفره رزق، ۲۸۵
قابلی ادویه، ۳۱۵		سفره نان، ۲۹۱
قرص، ۳۱۳، ۲۸۷		سفدان، ۳۱۱، ۳۰۸
قطلطبانی، ۳۱۵		شربت، ۳۱۴
قلمکار، ۳۱۰		شوراب پنیر، ۳۱۳
قلیان، ۳۰۸، ۳۰۶	۳۱۲	شوربایا، ۲۹۸
قلیانها، ۳۱۴		شوربایی، ۲۹۸
قماش، ۳۱۰		شیرینی، ۳۱۴

ماکولات، ۳۱۳	قند، ۳۱۶، ۳۱۳
مخوضت، ۲۹۵	قوشدلی، ۲۸۳
مریئیات، ۳۰۴	قولوقچی، ۳۱۰
مرغ مشمن، ۳۱۳	قهوه، ۳۱۴، ۳۱۲، ۳۱۰، ۳۰۶
مرغهای مسمن، ۳۰۶	قهوه خانه، ۳۱۴، ۳۱۰
مرگبات، ۳۱۱	قهوه خانه، ۳۱۲
مزعفر، ۲۸۱	کاسه، ۲۸۳
مشروبات، ۳۰۹	كتب ادعیه، ۳۱۲
مصحف، ۳۱۲	کشکلک، ۲۹۷
مصطفکی، ۳۱۴	کفچه، ۲۸۳
مطعومات، ۳۰۹	کویه، ۲۸۳
معاجین، ۳۱۱	کوفته، ۲۸۳
مفرادات، ۳۱۱	گاودوش، ۲۸۳
مهمان، ۲۸۴، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۸۸	گرسنه، ۲۸۱
مهمنی، ۲۸۳	گکنده، ۳۱۰
میزبان، ۲۹۵	گلاب، ۳۱۲
میزبانی، ۲۸۳	گوشت، ۳۰۶، ۲۹۸، ۲۸۳
ناشتایی، ۳۱۲	لاشه کشی، ۳۱۳
نان، ۲۸۲، ۲۸۳	لذت گرید نوش، ۲۸۱
نان جان، ۲۹۱	لقمه، ۲۸۱
نان جوین، ۳۰۴، ۲۸۷	لوزینه، ۲۸۳
نان روغنی، ۳۱۳	مائده، ۳۱۰، ۳۰۹، ۲۸۸، ۲۸۴، ۲۹۳
نقلهای شیرین، ۳۱۱	مائده، ۳۰۴، ۲۹۶، ۲۸۶، ۲۸۵، ۲۸۴، ۲۸۱
نسک، ۲۸۲	ماحضری، ۲۸۶
نمکدان، ۲۸۲	ما حضری، ۳۱۷، ۳۱۳
هریسه پزی، ۲۸۳	ماهی دست پیچ، ۳۱۳
هور، ۳۱۰	مایده، ۳۱۳